

Справа «Фоглія проти Швейцарії» (“Foglia v. Switzerland”)

У рішенні, ухваленому 13 грудня 2007 року у справі *«Фоглія проти Швейцарії»*, Суд постановив, що

- було порушено ст. 10 Конвенції (свобода вираження поглядів).

Відповідно до ст. 41 Конвенції Суд призначив сплатити п. Фоглії 3 014 євро як компенсацію моральної шкоди та на відшкодування судових витрат.

Обставини справи

Заявник Алдо Фоглія, 1953 р. н., є громадянином Швейцарії та проживає у м. Лугано (Швейцарія). Пан Алдо Фоглія працює юристом у кантоні Тічино (Швейцарія).

У березні 2002 року в озері Лугано було знайдено тіло п. А. Виявилось, що п. А., будучи віце-президентом та президентом футбольного клубу м. Лугано, привласнив кошти, які знаходились на рахунках трастової компанії цього футбольного клубу, у розмірі близько 60 мільйонів швейцарських франків. Ці гроші п. А поклав на депозитні рахунки банку “Banca del Gottardo” (далі – Банк), в якому він працював протягом 10 років.

Заявник погодився бути адвокатом кількох осіб, постраждалих внаслідок фінансових махінацій п. А., але цивільна справа, в якій вони виступали як сторони, через деякий час була закрита у зв’язку з відсутністю достатніх доказів.

Ця справа отримала значний резонанс у засобах масової інформації (далі – ЗМІ). Пан Фоглія кілька разів давав інтерв’ю, в яких висловлювався про те, що працівники банку не могли не знати про протиправне привласнення грошей А., а розслідування, які здійснювала прокуратура, назвав поспішними та занадто поверхневими.

Банк спершу подав позов до заявника, мотивуючи це тим, що п. Фоглія своїми висловлюваннями завдав шкоду його репутації. Але у вересні 2006 року Банк відмовився від цього позову.

Банк також поскаржився на дії заявника до колегії адвокатів кантону Тіціно, внаслідок чого п. Фоглію було піддано штрафу у розмірі 1024 євро (1500 швейцарських франків). Заявник обвинувачувався, зокрема, у тому, що його публічні коментарі стосовно діяльності Банку та прокуратури були зневажливими та недостатньо об'єктивними, а це є рівнозначним порушенню його професійних й етичних обов'язків; а також у тому, що він спричинився до значного розголосу цієї справи та поширив документи із судового засідання у ЗМІ.

7 травня 2004 року Федеральний суд постановив, що дії адвоката Алдо Фоглії були неадекватними його обов'язкам щодо захисту клієнтів та були порушенням його професійних обов'язків. Федеральний суд також звернув увагу на те, що заявник не пересвідчився у належному використанні журналістами інформації з документів судового засідання.

Цивільна справа, порушена заявником проти Банку від імені своїх клієнтів, досі розглядається швейцарськими судами.

Зміст рішення Суду

Заявник скаржився на те, що, накладаючи на нього штраф та посиляючись у своїх рішеннях на недоведені факти, швейцарські суди порушили ст. 10 Конвенції (свобода вираження поглядів).

Суд вважає, що засудження заявника становить втручання у його право на свободу вираження поглядів; і таке втручання, передбачене швейцарським законодавством задля підтримання авторитету й безсторонності суду.

Стосовно «необхідності застосування такого втручання у демократичному суспільстві» Суд вказав, що попри право юристів

публічно коментувати здійснення правосуддя, їхня критика повинна мати певні межі.

Суд зауважив, що швейцарські суди визнали поведінку заявника такою, яка призвела до значного суспільного зацікавлення його справою та спричинила до паралельного із судовим розглядом осудженням у ЗМІ Банку та прокуратури. Проте, на думку Суду, справа п. Фоглії була предметом значного інтересу ще й до того як заявник дав свої інтерв'ю, а його висловлювання на адресу прокуратури, незважаючи на певну їх нетактовність, не були серйозними чи образливими та не підривали довіру до судової системи.

Суд наголосив на тому, що згідно зі швейцарським законодавством поширення документів із судового засідання у ЗМІ не вважається протиправним. Суд вважає, що покладення на п. Фоглію відповідальності за дії журналістів у висвітленні ними його справи є не виправданим, а саме таке висвітлення відповідає праву громадськості отримувати інформацію про діяльність судової системи країни.

Суд дійшов висновку, що висловлювання заявника не були перевищенням його прав і не зашкодили інтересам Банку та його керівництва. Це підтверджується тим, що жодних скарг від Банку про наклеп з боку п. Фоглії не було пред'явлено, а цивільну справу було закрито. Суд також звернув увагу на те, що ні прокуратура, ні службові особи, задіяні в розслідуванні справи, не подавали позов на дії заявника. Суд наголосив, що штраф, покладений на п. Фоглію, попри свій незначний розмір, мав символічне значення.

Отож, Суд вважає, що мало місце порушення ст. 10 Конвенції.